

PROLETARIAN

Owned and published EVERY TUESDAY by

South Slavic Workers' Publishing Company

Chicago, Illinois.

Glavilo Slovenske socialistične organizacije v Ameriki.

Frank Podlipiec, President;

John Petrich, Secretary;

Frank Janošić, Treasurer.

Subscription Rates: United States and Canada, \$1.50 a year, 75c for half year. Foreign countries \$2 a year, \$1 for half year.

ADVERTISING RATES ON AGREEMENT.

NASLOV (ADDRESS):

"PROLETAREC"

2146 Blue Island ave. Chicago, Ill.

DEMOPUBLIKANSKA BROZGA.

Stara in korupirana politična

mašina kapitalističnih strank

spet evili in škripale na vse

pretege. Kongresne in postavodajske

volitve se bližajo in republikanci

in demokratje spet uganjajo svoj

stari dirindaj. Neznajči in vsa

nizkost starih strank se najbolj

spozna po volilni kampanji. Prin-

cipa pri teh strankah ni; prevla-

duje samo osebna korist in korist

trustov, ki stoje z odprtimi, debe-

limi mošnjami za celim političnim

circusom demorepublikanske tol-

pe. Gledati ta politični ravs in

kavš med republikanci in demo-

krati in zopet med republikanci a-

li demokrati samimi, bila bi za-

bava posebne vrste, ko bi ne po-

misli, da bo delavstvo zopet trpe-

lo vse posledice. Toda, če delav-

stvo tako hoče in v večini se ved-

no igra vlogo "volka", katerega

kapitalisti navijajo, da jim po

volji pleše — pa naj trpi.

Republikanska stranka je letos

razdeljena v dva tabora. V jed-

nem taboru so konservativci ali

"standpaterji", v drugem pa ta-

kozvani "ustaši", katerih vodja je

Roosevelt. In oba tabora se daje-

ta in obdelujeta med seboj, da je

veselje. "Ustašem" je največ

na tem, da porazijo Cannona, ki

je že leta in leta zbornični pred-

nični predjednik ali kakor mu tu-

kaj pravijo "speaker". Demokra-

te so tudi razdeljeni na vse pol-

no frakcije; kolikor bossov, toli-

ko stranic.

Pri primarnih volitvah, ki so bi-

le 15. sept. v več državah, se je

po stari navadi sleparilo in kup-

čevalo z glasovi kar na debelo.

Samo v Chicagu je demokratska

mašina s plinovitim trustom na č-

lu razmetala \$150,000.

Najlepše pa je pri tem, da po

sedanjem imenitnem volilnem za-

konu ne morejo kaznovati prodaj-

alec glasov, pač pa samo kupea.

Renominirani so — i seveda! —

tudi štirje demokrati izmed tiste

klike, ki se je lani v illinojski po-

stavodajci dala podkupiti po \$1000

za glas, da so glasovali za republi-

kance Lorimerja, ki je kandidi-

ral v zvezni senat. Med temi je

naravno tudi zloglasni Lee O'

Browne. Tu se vidi, koliko ponosa

in pameti sploh ima še tista masa,

ki je glasovala za te kreature.

Najznačilnejše so izpadle pri-

marne volitve v državi Wisconsin.

Iz volilnega boja so izšli sa-

mo republikanci in socialisti. De-

mokratje so politično ubiti. V

Wisconsinu je namreč zakon po

kterem mora vsaka politična

stranka dobiti pri primarnih vo-

litvah najmanj 20 proc. vseh gla-

sov, ki jih je imela pri prejšnjih

volitvah; drugače ne sme postavi-

viti svojih kandidatov na volilni

Na jedni strani priporočajo repu-

blikanske, na drugi pa demokra-

tične kandidate, — in vsi so "za

delavec". Slabo zate, delavec, do-

kler te vlečejo za nos časninarske

prostitutke!

Dopisi.

Belleville, Ill.

Kenjeni sodrug!

Ako se ne motim, tedaj še ni bi-

lo iz naše naselbine dopisa v listu

"Proletarec". Vsi tedaj upam,

da moj dopis ne pojde v koš.

Dne 15. sept. smo imeli prvotne

volitve. Imamo tudi vsakovrstne

stranke: republikance, vstaške re-

publikance, demokrate, prohibicio-

niste. Pa tudi socialisti niso zad-

nji.

Saj imamo socialisti šest klub-

ov, z glavnim stanom v drugem

okraju. Ta socialistična organiza-

cija se je završila v dobi dveh let.

In teh soc. klubov se bojijo ka-

pitalistične stranke različnih imen

ki igrajo pod enim klobukom: ob-

držati produktivne stanove v suž-

nosti.

Zvezali, pobratili so se vsi: re-

publikanci, demokratje in tisti

ljudje, ki pijejo "šnops", kedar

jih nihče ne vidi. Vsi so glasovali

za republikance, dasi jih ločijo

strankarska načela. (?) Res, lepa

zmes!

V tem okraju kraljujejo repu-

blikanci že 23. let. Zakaj?

Ker razumejo loviti kaline.

Pred volitvami so trkljali dolar-

je med tukajšnje delavce. Sodčke

piva so vozili v livarne in druge

delavnice.

V tukajšnjih delavnicah lahko

vsakdo pije, kolikor hoče: ne le

vodo, marveč tudi opojne pijače.

Do opojnih pijač imajo pravico

štirikrat na dan.

In to rodi dvojno gorje: Za

družino primanjkuje potrebnih,

delavci se pa ob volitvah prodaj-

jajo vsakemu, ki dá za pijačo.

Delavci so glasno izjavljali —

siromaki na duhu — volili bomo

tistega, ki dá za pijačo. Kaj ho-

čejo socialisti, ko nočejo plačati

za pivo in "šnops"?

Veseli so bili, ko so pili iskari-

tsko pivo, ko so za požirek piva

prodali samih sebe zopet za dve

leti v sužnost.

Pa še ponosni so bili, ko so opo-

tekatje razdeljeno kovino vlivali v

"modle", ker so jih njih gospo-

dari s slabim pivom zopet ukovali

v staro sužnost.

In ti delavci, kedar so trezni,

ko se zavedajo beračije doma, za-

bavljajo o slabem zaslužku, o kri-

vicah, ki jih trpijo.

Mar ne zaslužijo, da bi jih tak-

rat zaveden delavec brenil tje,

kjer hrbet zgubi svoje pošteno

ime? Zaveden delavec tega ne

zvrši, ker se vedno upa, da bo svo-

je brezbrizne tovariše spreobrnil,

jih dvignil kviško na isto moral-

no stopinjo, na kateri je on.

Prvega oktobra pride sem sodr.

Eugene Debs, ognjevit zagovornik

pravice delavskega stanu. Govoril

bo v Liric gledališču.

Zavedni delavci, ki ne prodajo

za čas piva svojih pravic, bodo

z godbo na čelu korakali z za-

padne strani na istočno — na

shod, da čujejo sodr. Debsa. Za-

četek shoda je ob osmi uri zvečer.

Tiskali smo nad štiri tisoč vstop-

nic. Kdor kupi vstopnico bo dobil

"Appeal to Reason", ki ima da-

nas že skoraj pol milijona naroč-

nikov za dobo 40 tednov. Vstop-

nica stane 25 ct. Ženske so vstop-

nine proste.

Mi upamo, da bo vdeležba

ogromna, vzlic temu, da so neka-

teri delavci za čas piva prodali

in nam priskočili na pomoč z da-

rovi, da bomo tem ložje vstrajali

v štrajku, dokler ne izvojujemo

popolne zmage.

Štrajkamo že šest mesecev. Ali

vzlic temu, da še nihče ne more

povedati dneva, kedaj bo končan

štrajk, smo danes še tako solidarni

kot prvi dan, ko smo pričeli

štrajkati.

Mi upamo, da končna zmaga bo

le naša vzlic mukam in trpljenju.

V Westmoreland okraju morajo

podčeti premogarski baroni, če

nam bojo delavci v tem boju po-

magali še v prihodnje kot doslej.

Z ozirom na to izrekamo še en-

krat vsem, katerih srca bijejo so-

čutno za nas, srčna zahvala.

Bratski pozdrav vsem.

Za društvo "Slovenija" št. 41.

S. N. P. Jednote

Mihael Jerala, tajnik.

Ivan Tušar, štrajkar.

Kenjeni sodrug!

Čitalnica in slov. soc. klub sta

se združila: postala sta ena orga-

nizacija. Skupno premoženje zna-

ša nad \$400.00, članov je pa 42.

V znak združenja priredimo

skupno veselico dne 1. oktobra.

V Syganu torej napredujemo.

Socialistična misel raste in se širi.

Želeli je, da bi našo naselbino

slov. delavci posnemali vsepovsod

v Ameriki.

Delavci nimamo za zgubiti dru-

zega kot svoje suženjske verige,

priporimo si pa lahko ves svet.

Zatorej v socialistično organiza-

cijo. Tam sta poduk in izobrazba

za delavce. Delavci se uči, kako

rabiti zakonita sredstva napram

kapitalistom, kako se je treba bo-

jevati proti zločinskemu kapitali-

stičnemu gospodarskemu redu.

Za socializem

Louis Glažer.

Eveleth, Minn.

Sodrug urednik!

Sprejmite ta moj mali dopis v

nam priljubljeni list "Proleta-

rec". — Že dolgo časa ni bilo nič

slišati iz našega mesta Eveletha.

Kar se tiče dela, se jako trdo de-

la v teh, železniških rudokopih.

Vedno in vedno nas priganjajo

na vse načine. Hodimo delati dan

za dnem in ko pridemo na svoj

prostor že pride boss in izpraša-

je: koliko kar imaš, ali koliko boš

dal danes kar. Zapove tudi: toli-

ko in toliko jih moraš dati. Dela-

vec se trudi, da napolni po deset

kar na dan. Jaz mislim, da je to

do dovolj za dva delavca. Obžalujem

nas trpine in zakaj? Ako pride-

mo 10 minut pred šesto uro do

šefta v rudokopniku nas že boss

vspominja in pravi: vsem bom

vzel pol ali četrt šišta. Kedo je

temu kriv? Temu smo krivi mi

delavci sami. Delavci vseh dežel,

